

علل مرگ و میر نوزادان بستری شده در بیمارستان شهدای تجریش

در سال‌های ۱۳۸۳ الی ۱۳۸۶

دکتر مینو فلاهی^{*}، نسیم مهدی^۱، دکتر مکیمه ممسنی بندپی^۳

۱. استادیار، بخش نوزادان، بیمارستان شهدای تجریش، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

۲. کارورز، گروه کودکان، بیمارستان شهدای تجریش، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

۳. دستیار، گروه کودکان، بیمارستان شهدای تجریش، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

چکیده

سابقه و هدف: مرگ و میر نوزادان یکی از شاخص‌های اصلی در سیستم‌های مراقبت بهداشتی است. ۶۰٪ از مرگ و میر این گروه سنی مربوط به نوزادان نارس می‌باشد. با اینکه مرگ و میر نوزادان نارس در سال‌های اخیر کاهش یافته است، ولی همچنان به عنوان یک معضل بهداشتی در جوامع و همچنین در مدیریت سلامت مطرح است. در این مطالعه، علل مرگ نوزادان در مقطع زمانی سه ساله در بیمارستان شهدای تجریش بررسی شده است.

مواد و روش‌ها: این مطالعه در قالب Routine Database Study و با استفاده از داده‌های ثبت شده در پرونده‌های بالینی نوزادان با سن کمتر از ۳۰ روز که از سال ۱۳۸۳ الی ۱۳۸۶ در بیمارستان شهدای تجریش بستری و فوت شده بودند، انجام گرفته است. به منظور انجام مطالعه، پرونده بالینی تمام نوزادان نارس فوت شده در دوره زمانی یاد شده استخراج گردید. برای نشان دادن اطلاعات از نسبت (Proportion) و میرایی تناسبی (Proportionate Mortality) استفاده شد.

یافته‌ها: از کل نوزادان بستری در این مرکز، ۶۰ نوزاد در مقطع زمانی یاد شده فوت نموده‌اند که ۴۴٪ آنها مؤنث، ۵۵٪ مذکر و وضعیت جنسی ۱٪ نامشخص بود. ۵۹٪ نوزادان، حاصل سزارین و ۴۱٪ حاصل زایمان طبیعی بوده‌اند. ۶۳٪ نوزادان آپگار کمتر از ۷ داشتند. ۲۷٪ از نوزادان، وزن کمتر از ۱۰۰۰ گرم، ۵۰٪ وزن ۱۰۰۰-۱۴۹۹ گرم، ۸٪ وزن ۱۵۰۰-۱۹۹۹ گرم، ۸٪ وزن ۲۰۰۰-۲۴۹۹ گرم و ۵٪ بیش از ۲۵۰۰ گرم وزن داشتند. سن حاملگی بیشتر موارد فوت شده، مربوط به نوزادان ۲۸ الی ۳۱ هفته بود. ۲۴٪ آنها در همین مرکز متولد شده و ۷۶٪ از سایر مراکز اعزام شده بودند. بیشترین علت مرگ نوزادان مربوط به سندرم دیسترس تنفسی و پس از آن به ترتیب سپسیس، ناهنجاری‌های مادرزادی، آسفیکسی، اختلالات متابولیک، خونریزی ریوی و انتروکولیت نکرروزان بوده است. در ۸۲٪ موارد مرگ بین ساعات ۱۲ نیمه شب تا ۶ صبح رخ داده است.

نتیجه‌گیری: با توجه به بیشتر بودن موارد مرگ نوزادان در ساعات نیمه شب و همچنین در موارد با زایمان‌های سزارین، به منظور بررسی ارتباط احتمالی بین موارد فوق‌الذکر و مرگ نوزادان، مطالعات تکمیلی و با استفاده از نمونه‌های بیشتر پیشنهاد می‌شود. با توجه به میزان وقوع بیشتر مرگ نوزادان در ساعات نیمه شب، مراقبت‌های بیشتر پرستاری (افزایش نیروهای پرستاری شب‌کار) ضروری می‌نماید. با توجه به کاهش میزان مرگ در زایمان‌های واژینال و تأثیر آن بر بقای نوزادان، پرهیز از زایمان‌های سزارین بی‌مورد را می‌توان مورد تأکید قرار داد.

واژگان کلیدی: مرگ و میر، نوزاد، سندرم دیسترس تنفسی، سپسیس

مقدمه

افزایش قابل ملاحظه‌ای را نشان می‌دهد (۴). با این وجود و به کمک مراقبت‌های ویژه نوزادان نارس، میزان مرگ این گروه از نوزادان کاهش بسیار داشته است (۵)؛ به نحوی که در سال ۱۹۶۰ احتمال مرگ نوزادان با وزن هنگام تولد ۱۰۰۰ گرم، ۹۵٪ بوده و امروزه احتمال مرگ نوزادان نارس با وزن مشابه، کمتر از ۱۰٪ می‌باشد. هر چند باید توجه نمود که با وجود کاهش میزان مرگ و میر نوزادان نارس، معلولیت‌های ناشی از نارسی نوزادان افزایش یافته است (۶).

تولد پیش از موعد وضعیتی است که نوزاد قبل از سن حاملگی ۳۷ هفته به دنیا بیاید (۱). با اینکه میزان دقیق تولد پیش از موعد نوزادان به درستی مشخص نیست (۲)، ولی برآورد می‌گردد که حدوداً ۱۵٪ از نوزادان به صورت نارس به دنیا می‌آیند (۳). در دهه‌های اخیر میزان تولد نوزادان نارس

*نویسنده مسئول مکاتبات: دکتر مینو فلاهی؛ تهران، تجریش، خیابان شهرداری، بیمارستان شهدای تجریش، بخش نوزادان، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی. پست الکترونیک: minou_fallahi@sbmu.ac.ir